

Ellipsens syntaktiske struktur

Mari Nygård, Kristin M. Eide og Tor A. Åfarli

Innledning

I denne artikkelen skal vi vise at det finnes fonetisk urealiserte elementer og projeksjoner i den mentale representasjonen av en setning. Vi skal konsentrere oss om talt språk, fordi det er dette mediet som på en særlig overbevisende måte viser at en syntaktisk representasjon må inneholde langt mer enn det en skulle tro ut fra det som når øyet eller øret. Vi ser først på noen eksempler med subjekt-ellipse og deretter på eksempler med verb-ellipse, før vi drar våre konklusjoner.

Ellipser med utelatt subjekt

Ellipser er konstruksjoner der noe er utelatt som ellers forventes å være til stede: “Any construction in which some material which is required for semantic interpretation and which could have been overtly present is absent but immediately recoverable from the linguistic context, particularly when that material is overtly present elsewhere in the sentence.” (Trask 1993: 89)

Tanken om at noe er innspart, utelatt eller forkortet går igjen i definisjoner av begrepet ellipse. Det er altså snakk om en type språklig økonomisering. Vi skal se nærmere på ellipser der subjektet mangler, ettersom dette forekommer hyppig i talt språk, og vi vil argumentere for at disse ellipsene har en rikere syntaktisk struktur enn det de synlige språklige elementene direkte indikerer. NoTa-korpuset inneholder mange eksempler på subjektstortfall:

- (1) __ fikk ikke lov å herje som vi ville.
- (2) nei jeg var vel en ti-tolv år tenker jeg, så __ var ikke så gammel ... latter ... __ visste vel kanskje ikke helt konsekvensen sjøl...
- (3) nei jeg vet da søren jeg, __ får vel kanskje hundre kroner timen.
- (4) noen ganger har jeg noe å lese på noen ganger setter __ meg og strikker litt ...

- (5) __ hadde aldri gått her i Norge liksom.
- (6) __ var alltid sånn på barneskolen fordi man kunne treffe hverandre i øynene og __ var ikke måte på.
- (7) ja, __ var der kanskje fem over eller ti over eller noe sånt.
- (8) __ valgte kanskje noe feil fag og det.
- (9) __ gjør aldri lekser sjøl.

Legg merke til at de utelatte subjektene i (1)–(9) synes å være av ulike typer (for eksempel både innholdssubjekter og formelle subjekter), og det varierer hvor lett konstruerbare de er, når brukskonteksten ikke er gitt.

Hva innebærer det så teoretisk sett at subjektet mangler? Én mulighet er å si at det aldri har eksistert verken konkret eller strukturelt, noe som er i tråd med en analyse der den syntaktiske strukturen aldri er rikere enn det som kan risses opp direkte over de synlige elementene i en streng. Bouchard (1995: 22) og hans prinsipp om full identifikasjon representerer et slikt syn, ettersom dette prinsippet innebærer at det ikke er rom for verken tomme posisjoner, flytting eller urealiserte elementer: “Every (morpho-)syntactic formative of a sentence must have a corresponding element in the semantic representation. Every formative of a semantic representation must be identified by a (morpho-)syntactic element in the sentence, which is associated with that representation.”

Ellipsene i eksemplene (1)–(9) inneholder ikke semantiske hull. Tvert imot uttrykker ellipsene fullstendige proposisjoner, sammensatt av det urealiserte subjektet og de synlig realiserte elementene. Vi kunne derfor tenke oss en annen innfallsvinkel, nemlig at subjektet i utgangspunktet var til stede i en fullstendig ferdiggenerert setning, og at det deretter har blitt slettet. I klassisk GB-teori dikterer projiseringsprinsippet at argumentstrukturen til en leksikalsk kjerne skal realiseres i syntaksen. For å redegjøre for ellipser må man da først sette inn et element i strukturen, for deretter å fjerne det igjen. Dette virker imidlertid lite økonomisk.

Vi vil i stedet ta til orde for en forklaringsmodell der subjektet antas å være strukturelt til stede i eksempler som (1)–(9), men der det ikke må genereres konkret og deretter slettes. Subjektet er da til stede i abstrakt forstand, men uten å være fonetisk instansiert. Det er et abstrakt morfem med semantisk og strukturelt innhold, men som bare mangler innsetting av lyd. Vi snur med andre ord på slettingsbegrepet og kaller det synliggjøring. I det følgende vil vi vise at et slikt teoretisk utgangspunkt har et større forklaringspotensial enn de ovenfor nevnte.

Dette impliserer altså at det finnes et underliggende, ikke-instansiert subjekt eller en underliggende abstrakt subjektsposisjon i disse talespråks-ellipsene. Vi skal nå se nærmere på ulike data som støtter denne hypotesen:

- (10) __ kan jo tenke deg det.
 (11) __ må smyge deg litt innpå da vet du.
 (12) __ melder deg på sånn.
 (13) __ føler deg litt viktig.
 (14) __ kan liksom ikke bare sykle ned og finne deg en plass.
 (15) __ gleder meg til jeg skal legge meg.
 (16) __ føler meg ganske lost på vestkanten sjøl.

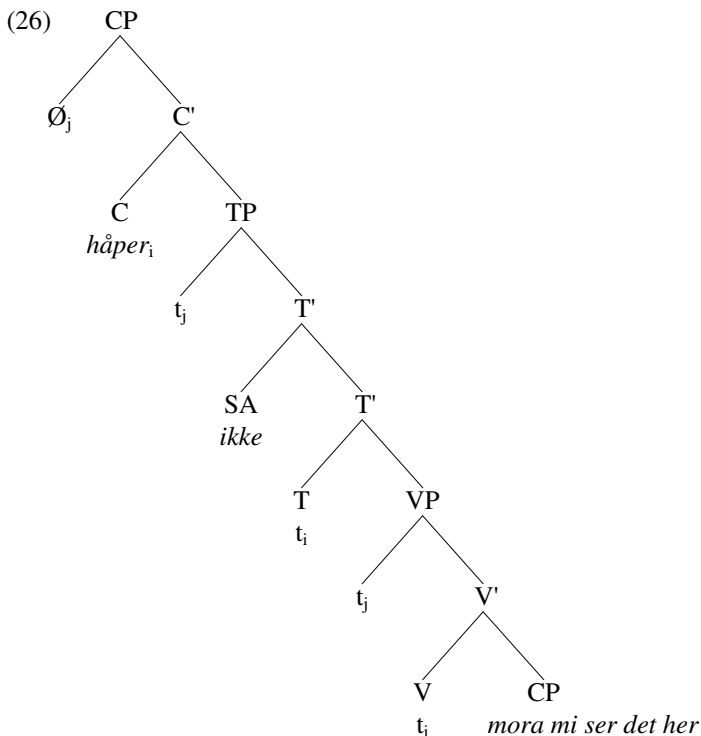
Anaforer (inkludert refleksiver) må være bundet i styringskategorien sin, dvs. i den minste setningen som inneholder anaforen og styreren til anaforen. I eksemplene over finnes det imidlertid ingen opplagt antesedent-kandidat i den synlige strengen som kan oppfylle dette bindingskravet, ettersom subjektet er utelatt. Å anta et abstrakt ikke-instansiert subjekt i den underliggende syntaktiske strukturen, løser derimot dette problemet på en enkel måte, ettersom dette abstrakte subjektet da kan fungere som antesedent.

Ellipsene i talt språk viser et regelmessig mønster mht. plasseringen av setningsadverbialet (SA, understreket i eksemplene nedenfor), som i en vanlig hovedsetning normalt står etter det finitte verbet, men før det infinitte:

- (17) __ håper ikke mora mi ser det her.
 (18) __ var kanskje litt enspora.
 (19) __ tenkte ikke så mye på det.
 (20) __ __ ikke sitte å hviske og tiske ...
 (21) __ __ ikke hatt sjanse?
 (22) å herregud, __ __ aldri hatt sex med ei jente.
 (23) __ hadde ikke greid det sjøl.
 (24) __ har ikke beholdt det der stygge språket.
 (25) e ... __ hadde kanskje vurdert å spy på han.

Den faste leddstillingen i slike ellipser, nærmere bestemt plasseringen av SA i forhold til verbet, kan predikeres dersom vi antar at ellipsene er delvise instansieringer av fullstendige setningsstrukturer.

Antakelsen om at ellipsene har like rike syntaktiske strukturer som fullstendige setninger, gir en enkel forklaring på leddstillingen i eksemplene, som vist i (26). Vi antar da at det finitte verbet flytter forbi SA, som er adjungert til T', når verbet flytter fra T til C. SA står i samme posisjon hele veien. Et infinitt hovedverb blir derimot værende *in situ* i V, og det blir dermed stående til høyre for SA i den lineære strengen (infinitte verb flytter ikke til T og dermed heller ikke til C). Plasseringen av SA viser seg imidlertid vanskelig å forklare gitt en teori som ikke tillater rikere strukturer enn det de synlige elementene direkte indikerer.

En slik teori ville nemlig ikke tillate flytting, ettersom den ikke tillater at det eksisterer noen posisjoner å flytte til. I så fall burde det være fritt valg mellom ulike leddstillinger, og vi ville da ikke hatt noen mulighet til å forklare hvorfor ellipsene nedenfor er ugrammatikalske (som ellipser av hovedsetninger):

- (27) * __ ikke hadde greid det sjøl.
 (28) * __ ikke fikk lov å herje som vi ville.
 (29) * __ kanskje valgte noe feil fag og sånn.
 (30) * __ aldri gjør lekser sjøl.

Slike ugrammatikalske ellipser kan imidlertid også forklares dersom vi antar at ellipsene har en like rik setningsstruktur som en fullstendig setning. De ugrammatikalske variantene mangler leksikalisering av C-posisjonen, ettersom det finitte verbet ikke har gjennomgått verbflytting til C. Men når det finitte verbet faktisk er til stede og er fonetisk synlig som i disse setningene, må det oppfylle alle sine grammatiske restriksjoner, som for

eksempel verbflytting fra V til T og videre til C. Dette er likevel ikke tilfellet i de ugrammatikalske eksemplene. I de grammatikalske variantene har det finitte verbet derimot flyttet forbi SA til C. Her er C leksikalisert, og flyttinga gir oss korrekt lineær rekkefølge.

Vi har nå sett at talespråket er styrt av økonomiske hensyn, og vi har argumentert for at ulike elementer kan opptre som abstrakte morfemer uten instansiering i den syntaktiske strukturen. Ifølge Collins (2001) er denne realiseringen styrt av et særdeles økonomisk krav: “Use as few words as possible.” Også Emonds (1994) argumenterer på liknende vis når han innfører prinsippet *Economy of Derivation*, gjengitt slik i Collins (2001): “The most economic realization of a given deep structure minimizes insertions of free morphemes.” I utgangspunktet skal altså færrest mulig elementer i en struktur realiseres. En umiddelbar innvending mot dette er hvorfor man i det hele tatt instansierer noe som helst? Ville ikke det aller mest økonomiske være en helt lydløs struktur der ingen av elementene var synliggjort?

La oss derfor ta utgangspunkt i at instansiering av elementer må lisensieres, og at det samme gjelder for manglende instansiering. Vi vil argumentere for at synliggjøring av den syntaktiske strukturen styres av hvorvidt et element uttrykker et selvstendig meningsinnhold, eller om det er gjenfinnbart et annet sted. Dette virker jo sannsynlig ettersom vi har stadfestet at ellipsene ikke inneholder noe semantisk hull. Radford (1981) formulerer prinsippet om gjenfinnbarhet slik: “Only elements which do not have semantic content can be deleted.” Hvis noe har selvstendig semantisk innhold, må dette altså synliggjøres et eller annet sted og på en eller annen måte i strukturen. Man kan ikke utelate noe som ikke er gjenfinnbart. Dersom elementets mening derimot uttrykkes via et annet element i setningen, er det mulig å la det stå uten synliggjøring. Eksemplene med anaforer og refleksiver i (10)–(16) viser dette tydelig.

I andre talespråkseksempler er ikke subjektet på samme måte synliggjort innenfor setningsgrensene. Det kan ha selvstendig semantisk innhold i setningen, men er likevel slettet. Dette så vi blant annet i eksempel (7)–(9), og også i (23)–(25). Ofte er subjektet da synliggjort pragmatisk, dvs. enten i den språklige konteksten utenfor setningsgrensene, eller i den ikke-språklige konteksten. Vi utvider med andre ord kravet om gjenfinnbarhet til også å gjelde konteksten når det gjelder talespråksellipser. Subjektet utelates hyppigst i frontposisjon, altså i Spec-CP. Det er i denne posisjonen at andre elementer også hyppigst kan stå uten realisering (Nygård 2004).¹ De

¹ Subjektet er det hyppigst utelatte leddet, men det finnes også eksempler på andre ledd som er utelatt i tematisert posisjon, f.eks. i *Har du sett filmen? __ så jeg i går.*

elementene vi finner i Spec-CP, er gjerne allerede kjent, og de fungerer ofte som brobyggere til foregående ytringer. Nettopp fordi elementene representerer gammel informasjon, kan de utelates, ettersom det ikke er noe meningsinnhold som går tapt på grunn av denne slettingen.

Det at tematiserte pronomen kan utelates fra Spec-CP, eller stå uten fonetisk instansiering, kalles i litteraturen *Topic Drop* (Radford 2004). Denne muligheten er ikke vanlig i skriftnært norsk. Slike tilfeller av initial subjektsutelatelse i talt språk er derfor interessante fordi de viser en tydelig forskjell på talespråk og skriftspråk.

Rikere syntaktiske strukturer med fonetisk urealiserte elementer kan umiddelbart høres ut som et uøkonomisk alternativ, men som vi har sett, støttes hypotesen faktisk av et økonomiargument. Uten antakelsen om rikere strukturer ville man ikke kunne operere med like syntaktiske strukturer for ellipser og fullstendige setninger. Man måtte da postulere en helt egen grammatikk for ellipser, noe som i høyeste grad virker usannsynlig ettersom ellipsene ser ut til å følge de samme grammatiske restriksjonene som fullstendige setninger. Det virker mer plausibelt at den samme grammatikken gjelder for både fullstendig og elliptisk språk, og at forskjellen ligger i kravene til fonetisk instansiering.

Verb-ellipse etter modalverb

I de fleste germanske språk (unntak er for eksempel engelsk og islandsk²) finnes det en type konstruksjon der modalverbet³ tilsynelatende tar et direksjonalt komplement, typisk et adverb eller en preposisjonsfrase.

(31) Tante Ulla må til flyplassen straks.

(32) Ingen av dem ville hjem.

(33) Skal du ut?

Om dette bemerkes det i Faarlund, Lie og Vannebo (1997: 527): “I alle disse setningene kan vi regne med et underforstått bevegelsesverb som hovedverb: *Hun skal [reise] hjem, De må [dra] til byen, osv.*” De faktiske forhold er litt mer kompliserte enn som så, ettersom det ikke alltid kan sies å være snakk om direkte bevegelse, slik vi vanligvis forstår termen. Det er riktignok alltid tale om skifte av tilstand, men ikke nødvendigvis forflytning i rom. Dette er illustrert i setninger som disse:

² Takk til Höskuldur Þráinsson for denne opplysningen om islandsk.

³ Dette gjelder bare for rotmodalverb (deontiske og dynamiske modalverb). Epistemiske og evidensielle modalverb forekommer ikke i denne konstruksjonen.

(34) Aller først må lyset på.

(35) Denne greina skal i to!

Imidlertid er det ganske vanlig å regne med en eller annen form for fonetisk tom infinitiv i slike tilfeller. En viktig årsak til dette er at modalverb regnes som hjelpeverb, og en del av selve definisjonen til et hjelpeverb er at det ikke kan stå som det eneste verbet i setningen. I setningene det her er snakk om, står derimot modalverbet som det eneste (synlige) verbet, og dette må altså få en eller annen forklaring. En mulig forklaring er at modalverbene det gjelder, er hovedverb i akkurat disse kontekstene.⁴ Alternativt kan en regne med at infinitiven ble satt inn i den mentale representasjonen av setningen på ett tidspunkt, og så strøket før setningen fikk fonetisk form (se f.eks. van den Wyngaerd 1994). Et annet alternativ er å anta at det finnes et spesialisert verb i vårt mentale leksikon som ytrer seg som en fonetisk tom infinitiv, en som har semantisk innhold, men ikke noe fonetisk uttrykk (“empty_{GO}”), slik van Riemsdijk (2002) argumenterer for. Barbiere (1995) er blant dem som argumenterer mot hele ideen om en tom infinitiv, det være seg innsatt og strøket, eller “empty_{GO}”. Samsvarsfakta i nederlandsk, sier Barbiere, viser at det ikke er, og aldri har vært, noe verb der.⁵

En konstruksjon som tydelig er beslektet med den modale konstruksjonen, finnes i en rekke norske dialekter, og kan bidra til å kaste lys over spørsmålet om eksistensen til den fonetisk tomme infinitiven. Det dreier seg om verbkomplekser:

⁴ Det finnes gode grunner til å anta at modalverb kan være hovedverb i en del konstruksjoner, for eksempel *Marit kan nasjonalsangen, gjør hun ikke det?* Merk at her kan proberbet *gjør* erstatte *kan*, noe som er en indikasjon på at *kan* er hovedverb i setningen. I kontrast til dette kan ikke *gjøre* erstatte modalverbet i de konstruksjonene det her er snakk om: **Jon skal (dra) hjem, gjør han ikke det?* Dette antyder at modalverbet faktisk er hjelpeverb i disse konstruksjonene. For flere ulike tester for å avgjøre disse modalverbenes status som hovedverb eller hjelpeverb, se Eide (2005).

⁵ Dataene Barbiere viser til, er av denne typen:

(i) *Stiletto's mogen/*mag tegenwordig niet meer*
springkniver kanPL/kanSG nå til dags ikke lenger
'Det er ikke lov med springkniver nå til dags.'

(ii) *Stiletto's hebben mag/*mogen tegenwordig niet meer*
[springkniver ha] kanSG/kanPL nå til dags ikke lenger
'Å ha springkniver er ikke lov nå til dags.'

Poenget er at et (utelatt) verb ville ha utløst singular-markering på modalverbet, jf. setning (ii). Men i (i) er modalverbet flertallsmarkert, for det retter seg etter subjektet.

- (36) Han hadd itj løst te å __ heim. (Fosen)
 (37) Æ må bu mæ på å __ dit. (Fosen)
 (38) Veit vi kor mang nummer som træng å __ bort? (Svolvær)

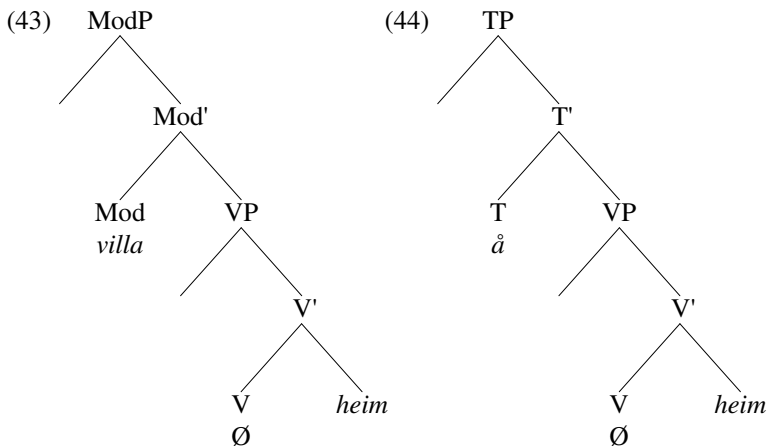
Verbkompleksene i slike konstruksjoner har sterk semantisk likhet med modalverbene, det skaper en såkalt intensjonal kontekst, og det denoterer psykologiske tilstander som ønske, trang, behov etc.

Et spennende faktum å legge merke til i disse setningene, er at det som ser ut som et adverb-komplement, plutselig opptrer med infinitivmerket *å* foran seg. Hvorfor er det nødvendig med et infinitivmerke foran adverb? Dette blir mer forståelig hvis vi faktisk antar en fonetisk tom infinitiv (for eksempel av typen “empty_{GO}”) mellom infinitivmerket og adverbet. De synlige verbkompleksene i (36)–(38) (*ha løst te å, bu mæ på å, træng å*) ligner som sagt semantisk på modalverb (for eksempel *ville, turde, måtte*), men syntaktisk skiller de seg fra modalverb ved at de ikke tar nakne infinitiver (dvs. infinitiver uten *å*) etter seg, se nedenfor.

- (39) Han villa itj reis heim.
 (40) Han hadd itj løst te å reis heim.
 (41) Kor mang nummer må takas bort?
 (42) Kor mang nummer træng å takas bort?

De aktuelle verbkompleksene selekterer altså for infinitiv med infinitivmerke, mens modalverb velger nakne infinitiver. Dersom begge typer verb kan velge “empty_{GO}” som komplement, er det helt som en skulle vente at modalverbene tar en naken, fonetisk tom infinitiv som komplement, mens den andre typen intensjonale verbkomplekser krever tom infinitiv med infinitivmerke. Dataene i (39)–(42) er dermed indirekte evidens for nærværet av “empty_{GO}” også i de tilsvarende modalverbkonstruksjonene. Analysen av de to konstruksjonene blir dermed ganske parallell (i (43) og (44) er posisjonen til “empty_{GO}” markert med en Ø).

En annen type evidens finner vi i pronominalisering av verbfrasen. Proformen *det* kan stå som erstatter for ulike typer fraser, også verbfraser, som vi ser i (45). Derimot kan den ikke erstatte en adverbfrase eller en preposisjonsfrase, som vi ser i (46). Da er det interessant å legge merke til at *det* utmerket godt kan erstatte komplementet til modalverb i de relevante konstruksjonene, som i (47). Også dette tyder altså på at det finnes et verb her, et som er den egentlige kjernen i verbfrasen, og dette fonetisk tomme verbet er tilstrekkelig til å tillate bruken av proformen *det*.

(45) Jon gikk hjem/til butikken. Gjorde han *det*?

(46) Jon gikk hjem/til butikken. *Gikk han *det*?

(47) Jon skal hjem/til butikken. Skal han *det*?

Verb-ellipser etter modalverb forekommer ofte i NoTa-korpuset. Et enkelt søk på *skal* pluss *ut*, eller *skal* pluss *hjem*, gir raskt en rekke relevante data.

(48) Søk på *skal* pluss *ut*, eller *skal* pluss *hjem* i NoTa-korpuset

Ja jeg	<i>skal ut</i>	hver dag altså
når du	<i>skal ut</i>	på sånn derre # tokter og sånn
koser du med den andre svarte når du	<i>skal ut</i>	å hente Eigil
men så # så	<i>skal vi ut</i>	etterpå
	<i>skal du ut</i>	på byen eller skal du ...
i og med at de	<i>skal ut</i>	og reise
når	<i>skal du hjem</i>	da hvordan kommer du deg hjem
tenkt å jobbe noe mer etterpå eller	<i>skal du hjem</i>	
frisk til fredag da for da	<i>skal jeg hjem</i>	til henne og stripe håret hennes
jeg	<i>skal rett hjem</i>	da # etterpå
når	<i>skal vi hjem</i>	

Likedan er det med modalverbene *må* og *vil*, også her gir søket en rekke treff som resultat. Det er altså belegg for å hevde at alle disse tre modalverbene opptrer svært frekvent i talespråk i de dialektene som er representert i korpuset.

Et annet resultat får vi når vi tar for oss modalverbet *kan*. I mange norske dialekter er det fullt mulig å ha verb-ellipse også etter modalverbet *kunne*, slik det også er mulig i tysk.

(49) Können Sie selber ins Auto? (kan De selv inn-i bilen)

(50) Du kan vel itj ut når du e klein!

(51) Æ kan itj på kino, sei a mamma.

I NoTa-korpuset ser det ut til at *kan* aldri forekommer med verb-ellipse. Tvert imot finner vi alltid synlig realisert infinitiv etter dette modalverbet i korpuset:

(52) Søk på *kan* pluss *ut* i NoTa-korpuset

å vi	kan gå ut	og feste litt sammen
vi #	kan gå ut	sammen og finne på ting
de	kan ikke gå ut	og leke med barna sine
når ikke vennene	kan komme ut	eller noe sånn
jeg liksom	kan komma hjem	og jobbe
så da	kan vi dra hjem	
du	kan jo komme hjem	første nyttårsdag
nå	kan du gå hjem	med deg

Dette tyder på at det er dialektale forskjeller med hensyn til hvilke modalverb som kan ta “empty_{GO}” etter seg. Dette er da også det en skulle forvente. Dersom en antar at dette verbet er å regne som et ord på linje med et hvilket som helst annet ord, bortsett fra at det mangler en fonetisk uttrykksside, er det ikke så merkelig at det kan variere hvilke sammenhenger det opptrer i for ulike dialekter. I Fosen-dialekten ville det for eksempel ikke være naturlig med *kjølig* som en attributiv forsterker til adjektiv, slik dette ordet brukes i romsdalsdialekten. Mange som snakker en skriftnær dialekt, reagerer negativt på en lignende bruk av *sinnssykt*, som i *sinnssykt bra*.

Så lenge vi regner “empty_{GO}” som et verb som kan være en naturlig del av inventaret i et mentalt leksikon, er det heller ikke så merkelig å anta at enkelte språk, som standard engelsk eller standard islandsk, ikke benytter seg av dette verbet i det hele tatt. Det er ikke spesielt mye merkeligere enn at et ord som det engelske *serendipity* ikke har noe motsvar i norsk.

Streng og representasjon

Det er ukontroversielt å hevde at grammatiske representasjoner ikke bare er lineære, men at de også må være hierarkisk organisert. Allerede her ligger det et element av abstraksjon i forhold til det lineære fonetiske uttrykket. På basis av resonnementene ovenfor kan vi nå ta nok et skritt i retning av abstraksjon og dra følgende konklusjon: Det finnes fonetisk urealiserte elementer og projeksjoner i den mentale representasjonen av en setning.

Dette er jo egentlig ikke noen revolusjonerende oppdagelse, men det er likevel et standpunkt som ofte møter stor uvilje, og det blir ofte framholdt som et ideal å kunne analysere språkstruktur uten å “måtte” anta abstrakte, tomme eller usynlige elementer. Hvorfor?

Et mulig svar kan søkes i innflytelsen til Saussures tegnbegrep (Sag og Wasow 1999: 356): “The renowned Swiss linguist Ferdinand de Saussure (1857–1913) conceived of language as a system of what he called ‘signs’. A sign in Saussure’s sense is nothing more than a conventional association of form with meaning”. Tegnets to sider blir også sagt å være et “concept” og et “sound-image”, jf. Saussure (1960 [1915]: 66).

En moderne variant av samme forestilling finner vi i Bouchards prinsipp om full identifikasjon, som ble gjengitt tidligere (Bouchard 1995: 22). Også her er homomorfi mellom semantisk innhold og fonetisk uttrykk idealet. Det samme gjelder i Culicover og Jackendoffs *Simpler Syntax* (Culicover og Jackendoff 2005: 537): “[...] *Simpler Syntax*, a syntactic component that maintains the standard insights about phrase structure but lacks movement, null elements, projections of functional categories, and all other excess nodes”. En “excess node” må her tolkes som en knute uten et fonetisk korrelat.

Alle disse grammatikkmodellene kan kalles tegnbaserte modeller. Talespråkssyntaksen viser imidlertid klart at tegnbaserte modeller er utilstrekkelige.

Vi vil til slutt kort nevne en type modell som ligger bedre til rette for analyse av spesielt talt språk. Dette er en separasjonistisk grammatikkmodell (jf. Harley og Noyer 1999) som postulerer abstrakte syntaktisk-semantiske rammer eller templatener som fonetisk realiserte leksikalske elementer blir satt inn i, jf. for eksempel nykonstruksjonistiske modeller som i Borer (2005) eller Åfarli (2007). Poenget er at ikke alle “punkter” i rammen må realiseres av et fonetisk realisert element. Vi har således følgende forhold: “The visible string underdetermines the covert (linguistic) syntactico-semantic representation, which in turn underdetermines the general (non-linguistic) conceptual representation” (Åfarli 2001: 181–182).

Litteratur

- Barbiers, S. 1995: *The Syntax of Interpretation*. Doktoravhandling, Leiden.
Borer, H. 2005: *Structuring Sense*. Oxford: Oxford University Press.
Bouchard, D. 1995: *The Semantics of Syntax. A Minimalist Approach to Grammar*. Chicago: University of Chicago Press.

- Collins, C. 2001: Economy Conditions in Syntax. Baltin, M. og C. Collins (red.): *The Handbook of Contemporary Syntactic Theory*. Oxford: Blackwell, 45–61.
- Culicover P.W. og R. Jackendoff. 2005: *Simpler Syntax*. Oxford: Oxford University Press
- Eide, K.M. 2005: *Norwegian Modals*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Emonds, J. 1994: Two principles of economy. Cinque, G., J. Koster, J.Y. Pollock, L. Rizzi og R. Zanuttini (red.): *Paths Toward Universal Grammar: Studies in Honor of Richard S. Kayne*. Washington, DC: Georgetown University Press, 155–172.
- Faarlund, J.T., S. Lie og K.I. Vannebo. 1997: *Norsk referansegrammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Harley, H. og R. Noyer. 1999: Distributed Morphology. *GLOT International* 4.4, 3–9.
- Nygård, M. 2004: *Talespråkssyntaks. En analyse av elliptiske konstruksjoner i talespråk*. Hovedfagsoppgave, NTNU.
- Radford, A. 1981: *Transformational Syntax. A student's guide to Chomsky's Extended Standard Theory*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Radford, A. 2004: *Minimalist Syntax: exploring the structure of English*. Cambridge: Cambridge University Press.
- van Riemsdijk, H. 2002: The morphology of nothingness: Some properties of elliptic verbs. Ms., Tilburg Universitet.
- Sag, I. og T. Wasow. 1999: *Syntactic Theory: A Formal Introduction*. Stanford: CSLI.
- Saussure, F. de. 1960 [1915]: *Course in General Linguistics*. London: Peter Owen.
- Trask, R.L. 1993: *A Dictionary of Grammatical Terms in Linguistics*. London: Routledge.
- van den Wyngaerd, G.J. 1994: *Pro-Legomena: Distribution and reference of infinitival subjects*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Åfarli, T.A. 2001: Separationism in the functional domain of the clause. Holmer, A. et al. (red.): *Proceedings of the 18th Scandinavian Conference of Linguistics*. (Vol. 1). Lund: Lunds universitet.
- Åfarli, T.A. 2007: Frames and predication. Ms, NTNU, Trondheim.

Data er hentet fra:

Big Brother-korpuset: <http://www.tekstlab.uio.no/talespraak/bigbrother/>
NoTa-korpuset = Norsk talespråkkorpus – Oslodelen, Tekstlaboratoriet, ILN, Universitetet i Oslo: <http://www.tekstlab.uio.no/nota/oslo/index.html>